

Okul yönetiminin güçlendirilmesi bağlamında Öğretmenlik Mesleği Kanunu ve etkisiz eleman olarak üniversiteler

Burhanettin Dönmez¹

Öz: Bu makalenin amacı öğretmen ve okul yöneticilerinin yetiştirilmesi ve geliştirilmesi amacı ile Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından akademi adı altında oluşturulan fiili durumu ve üniversitelerin bu durum karşısındaki ilgisiz, yetersiz ve etkisiz halini incelemek, eleştirmek ve önerilerde bulunmaktır. Bu amaçla yönetim ve eğitim yönetimi alanından, akademi kavramından, Türkiye’de akademi geleneğinden, Millî Eğitim Akademisinden, eğitim yöneticilerinin yetiştirilmesinde üniversitelerin rolünden ve bu rolü oynama biçimlerinden söz edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul yöneticisi, eğitim yöneticisi, Millî Eğitim Akademisi, Öğretmenlik Mesleği Kanunu.

Teaching Profession Law and universities as ineffective elements in the context of strengthening school management

Abstract: The aim of this article is to examine, criticize and make suggestions about the de facto situation created by the Ministry of National Education (MoNE) under the name of academy for the training and development of teachers and school administrators and the indifferent, inadequate and ineffective state of universities in the face of this situation. For this purpose, the field of management and educational administration, the concept of academy, the academy tradition in Turkey, the National Education Academy, the role of universities in the training of educational administrators and the way they play this role are mentioned.

Keywords: School administrator, education administrator, National Education Academy, Teaching Profession Law.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

Okul Yönetimi Dergisi
School Administration Journal

Okul Yöneticileri Derneği
e-ISSN: 2822-4221

Yorum
Commentary

Davetli Makale
Article by Invitation

Dönmez, B. (2024). Okul yönetiminin güçlendirilmesi bağlamında Öğretmenlik Mesleği Kanunu ve etkisiz eleman olarak üniversiteler. *Okul Yönetimi Dergisi*, 4(2), 101-105.

Yayın / Published
30 Ara / Dec 2024

¹ Prof. Dr. Başkent Üniversitesi, bdonmez44@gmail.com ORCID:0000-0002-1175-8744

Giriş

Eğitim yöneticilerinin hizmet öncesinde ve hizmet içinde yetiştirilmeleri, eğitim yöneticiliğinin bir meslek olarak görülmemesi, çalışma koşulları gibi birçok sorun son 50-60 yılda Türkiye’de çok tartışılan eğitim sorunlarından biri olmuştur. Konunun muhatapları; yetiştiren kurum olarak üniversitelerle istihdam eden kurum olarak Millî Eğitim Bakanlığı arasında tarafları tatmin eden bir uzlaşma sağlanamamış; daha da kötüsü bu kurumlar öğretmen için iletişimi ve iş birliğini geliştirme yönünde bir çaba içinde olmamışlardır. Gelinen noktada öğretmenlik mesleği ve öğretmenlik mesleğine ek görev olarak görülen eğitim ve okul yöneticilerinin eğitimi ve yetiştirilmeleri ile ilgili 1 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girecek olan 7528 sayılı “Öğretmenlik Mesleği Kanunu” durumu daha da içinden çıkılmaz hale getirmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığının ikinci defa eğitim bileşenlerini dikkate almadan çıkardığı ve yeterliği değil kıdemi esas alan bu kanun, konunun çeşitli yönleri ile yeniden ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle gelişmelere seyirci kalan YÖK ve akademinin durumunu değerlendirmek amacı ile önce çalışmanın başlığı etkisiz eleman olarak akademi şeklinde düşünülmüş fakat bürokrasinin “akademi” kavramının da içeriğini boşaltması ve gerçek anlamı dışında kullanmaya başlaması nedeni ile yine üniversite kavramı tercih edilmiştir.

Yönetim ve Eğitim Yönetimi

Bilim olarak yönetim nasıl ve ne zaman başlarsa başlasın, bir meslek olarak yöneticilik en eski mesleklerden biridir. Bu açıdan bakıldığında eğitim yönetiminin Türkiye’de bir bilim alanı ve eğitim yöneticiliğinin bir meslek olarak kabul edilmesi oldukça gecikmiş bir durumdur. Osmanlı İmparatorluğu’nun eğitimi uzun yıllar bir kamu görevi olarak görmemesi, eğitimin vakıflara, gönüllü kuruluşlara ve halkın isteğine bırakılması, okullaşma düzeyini etkilediği gibi öğretmen yetiştirme ve eğitim yöneticisi yetiştirme konusunu da önemli ölçüde belirleyici olmuştur.

Cumhuriyetin başlarında halkın eğitim düzeyinin çok düşük olduğu bilinmektedir. Yeni Türk Alfabesine geçmeden önce Arap Harfleri ile halkın okuryazarlık oranı 1927 yılında %10,6’dır (Acuner,1990). Bu nedenle öncelikli amaç öğretmen yetiştirmek olmuş; çeşitli adlarla öğretmen yetiştiren kurumlar açılmış ve öğretmenler görev yaptıkları okulları yönetmekle de sorumlu olmuşlardır. Bu durumu da yadırgamamak gerekir; yeterli sayıda okulu öğretmeni olmayan, alanı ne olursa olsun isteyen herkesin öğretmen olabildiği bir ülkede eğitim yöneticisi yetiştirme konusunun bir önceliğinin olmaması şaşırtıcı değildir. Fakat öğretmen ihtiyacının doyum noktasına ulaştığı, eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim olanaklarının olduğu, çok sayıda öğretmenin bu alanda lisansüstü eğitim yaptığı bir dönemde eğitim yöneticiliğinin, okul yöneticiliğinin uzmanlık gerektiren ayrı bir iş, meslek olduğunun görülmemesi, kabul edilmesi zor bir durumdur.

Bu konuda gömleğin ilk düğmesi yanlış iliklenmiş, 1926 yılında çıkarılan Maarif Teşkilatına Dair Kanununun 12. Maddesinde “meslekte asıl olan muallimliklerdir.” denilmiş, yıllar sonra 1973 yılında çıkarılan Millî Eğitim Temel Kanununun 43. Maddesinde de “öğretmenlik devletin eğitim öğretim ve bununla ilgili yönetim görevini üstlenen bir ihtisas mesleğidir.” denilmiştir. Bu ifade nedeni ile yönetim öğretmene verilecek ek görev olarak algılanmış ve nitekim günümüzdeki uygulama da bu şekildedir. Bakanlık eğitim ya da okul yöneticiliğini ayrı bir iş ve meslek olarak görmemektedir. Bakanlık başka bazı uzmanlık alanlarında olduğu gibi eğitim yöneticiliği alanının da bir uzmanlık (ihtisas) alanı olarak geliştirilmesi için bu güne kadar gerekli çabayı göstermemiş; öğretmenleri ihtisas (lisansüstü eğitim) yapmaya özendirmemiş, hatta son olarak çıkarılan Öğretmenlik Mesleği Kanunu ile öğretmenlerin lisansüstü eğitim yapmaları adeta engellemiştir.

Bakanlığın kariyer basamakları adı altında öğretmenleri öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olarak sınıflandırması, bu sınıflandırmayı yeterliğe değil kıdeme dayandırması, uzman öğretmenlere bu kanunla bir derece, başöğretmenlere iki derece vermesi, üniversitelerde verilen eğitimi yok sayması, üniversitelerle öğretmenlerin bağı koparmıştır. Yeni yasada lisansüstü eğitimle ilgili bir düzenleme bulunmamaktadır. Devlet Memurları Kanununa göre lisansüstü eğitim yapanlar bir kademe, doktora yapanlar iki kademe almak üzere toplamda bir derece elde ederken, Öğretmenlik Mesleği Kanunu kıdeme dayalı olarak 20 yılını dolduranlara, Bakanlığın düzenlediği uzaktan eğitim programına katılma karşılığında iki derece vermektedir. Bu nedenle öğretmenlerin bundan sonra ek harcama, zaman ve uzun saatler çalışmayı gerektiren lisansüstü eğitimi düşünmeleri çok düşük bir olasılıktır.

Yeni Öğretmenlik Mesleği Kanunu 01 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girecektir. Bu kanunda Millî Eğitim Akademisi yer almaktadır. Genel olarak bu akademinin amacı öğretmen ve yönetici yetiştirmek olarak ifade edilmektedir. Bu nedenle üniversitelerle Millî Eğitim Bakanlığı arasındaki ilişkiler bağlamında kısaca akademi kavramı üzerinde durulacaktır.

Akademi Nedir?

Akademi adı, Atina yakınlarındaki Akademi adlı bir zeytinlikten gelir. Bu zeytinlikte Platon, matematik, doğa bilimleri ve yönetim biçimi gibi çeşitli konularda öğrencilerine ders vermiştir. Platon'un MÖ 4. yüzyılda ders verdiği bu okul, tarihteki ilk akademi olarak kabul edilir. Bugün birçok ülkede akademi adını taşıyan çeşitli kurumlar vardır. Paris'teki Fransız Akademisi, ABD'deki Sinema Sanat ve Bilimler Akademisi, Londra'daki Kraliyet Sanat Akademisi, Kraliyet Müzik Akademisi, Kraliyet Tiyatro Sanatı Akademisi Rusya'daki Bilimler Akademisi Dünyadaki saygın akademilerden bazılarıdır.

Türkiye'de Akademi Geleneği

Türkiye'de yakın zamana kadar akademi adını taşıyan birçok yükseköğretim kurumu vardı. 2547 sayılı Kanundan önce İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi bunlardan biridir. Bugün pek çok ünlü sanatçının yetiştiği İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, sonradan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ne dönüşmüştür. Ülkemizdeki diğer akademik yapılar arasında çeşitli disiplinlerde faaliyet gösteren yükseköğretim kurumları, araştırma merkezleri ve enstitüler bulunmaktadır. Bu kurumlar, bilimsel araştırmalar yaparak ve ulusal ve uluslararası projelerde yer alarak Türkiye'nin bilim ve sanat alanındaki ilerlemesine katkıda bulunmaktadır.

Millî Eğitim Akademisi Çözüm mü?

Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğünde de ifade edildiği gibi akademi, günümüzdeki genel tanımıyla yükseköğrenim kurumu, akademisyen öğretim üyesi anlamına gelir. Ülkemizdeki uygulamalar da bugüne kadar böyledir. Ancak son yıllarda kamu kurumları hizmet içi eğitim vermek amacı ile oluşturdukları birimlerinin adlarını değiştirmeye başlamış, Adalet Akademisi, Diyanet Akademisi gibi Millî Eğitim Bakanlığı da Millî Eğitim Akademisi ile bu furyaya katılmıştır. Bu bağlamda Bakanlık, 652 sayılı KHK ile Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığına kapatılarak Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğüne dönüştürmüştür, şimdi de yeni Öğretmenlik Mesleği Kanunu ile bu genel müdürlüğe bağlı olarak Millî Eğitim Akademisi açmaktadır.

Oysa MEB'in görevi hizmet içi eğitimden ibarettir. Türkiye de yükseköğretim Anayasa ve 2547 sayılı kanun çerçevesinde üniversitelerde yapılır. Öğretmen hizmet öncesinde fakültelerde yetiştirilir. Adı ne olursa olsun kamu kurumlarının üniversite dışında akademik dereceye götüren bir eğitim ve diploma vermeleri kanuna aykırıdır. Bu nedenle Bakanlık üniversite mezunu adaylara 3-4 dönem eğitim vermeyi planlarken yüksek lisanstan söz etmemektedir.

Bilindiği gibi 2547 sayılı kanundan önce öğretmen yetiştiren eğitim enstitüleri Millî Eğitim Bakanlığına bağlı idi. Bakanlık bürokratları bu nostaljik bakış açısından bir türlü vazgeçmemiş, zaman zaman Akademi kurma girişiminde bulunmuşlardır. Daha önce de 3797 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun çıkarılmış, bu kanunun 55. maddesinin (a) fıkrasında Millî Eğitim Akademisine yer verilmiş fakat başanlı olamamıştır. Bakanlık bürokratları her bakan değişiminde gündeme getirdikleri Akademi hayalini nihayet 7528 sayılı kanunla gerçekleştirmişlerdir.

Bakanlığın hizmet içi eğitim işlevini yerine getiren Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığına kapatılarak bu işlevi önce "Öğretmen Eğitimi Genel Müdürlüğü" adı altında sürdürmesi daha sonra adını "Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü" olarak değiştirmesi, Bakanlığın hizmet içi eğitim dışında bir amaç güttüğünü göstermektedir. Akademinin kuruluşu ile birlikte bu amaç gün yüzüne çıkmıştır. Birinci akademi girişiminden farklı olarak bu sefer alt yapı oluşturulmaya, özendirici önlemler artırılmaya, lisansüstü eğitim değersizleştirilmeye çalışılmıştır. Kanuna göre akademi kadrosunda 2547 sayılı kanunun 38. Maddesi göre öğretim üyeleri görevlendirilebileceği gibi, Bakanlık bürokratları ve öğretmenler de görevlendirilebilecektir. Tabii ki bu kadrolar oluşturulurken öğretim üyeleri dışında doktora koşulunun aranmaması kadroların oluşturulması aşamasında Bakanlığın elini rahatlatmaktadır. Bu durum Akademinin daha önce Eğitim Enstitülerinde olduğu gibi ideolojik yapılanmanın söz konusu olduğu bir merkez haline gelmesine yol açabilir ki, böyle bir durum ülkeye, öğretmenlik mesleğine ve Millî Eğitim Bakanlığına telafisi mümkün olmayan zararlar verebilir. Kısaca bu hâli ile Millî Eğitim Akademisi çözdüğünden daha fazla sorun yaratacağa benzemektedir.

Öz olarak ifade etmek gerekirse, MEB'in bütün üniversitelerin öğretim üyelerinden yararlanma imkânı varken, hangi ölçütlere göre seçildiği belli olmayan dar bir kadro ile çalışma isteğini iyi niyetli olarak değerlendirmek mümkün değildir. Bu ideolojik bir örgütlenme amacı taşıyorsa, bakanlık bürokratlarına kadro imkânı ve maddi getiri sağlamayı amaçlayan basit bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

Eğitim Yöneticilerinin Yetiştirilmesi ve Geliştirilmesinde Üniversitelerin Rolü

Türkiye'de eğitim bilimleri alanı uzun yıllardan beri eğitimin çeşitli alanlarına uzman eleman yetiştirme çabası içindedir. Bu bağlamda 1927 yılında eğitim denetmenlerinin yetiştirilmesi amacı ile Gazi Terbiye'nin açılması, 1965 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim (Bilimleri) Fakültesi'nin kurulması ülkemiz için önemli köşe taşlarıdır. Daha sonraki yıllarda çok sayıda üniversitede Eğitim Yönetimi alanında

yüksek lisans ve doktora programları açılmıştır. Bu güne kadar eğitim yönetimi alanında yapılanlara bakıldığında akademik anlamda önemli gelişmeler kaydedildiği görülmektedir. Birçok üniversitede Eğitim Yönetimi Anabilim Dalları kurulmuş, lisansüstü programlar açılmış, alana özgü akademik dergiler çıkarılmış, çok sayıda makale ve kitap yayınlanmış, Eğitim Yöneticileri ve Deneticileri Derneği (EYEDDER) gibi meslek örgütleri kurulmuştur. Bütün bunlar bir alanın meslekleşmesi açısından gerekli ve yeterli koşullardır.

Üniversitelerin tek amacı yayın yapmak değildir. Özellikle az gelişmiş ülkelerde bilimin uygulamaya yol gösterebilmesi için üniversitelerin kendi ülkelerinin sorunlarına öncelik vermeleri ve her bilim alanının kendi uzmanlık alanı ile ilgili yaşanan sorunlara çözüm üretmeleri üniversitelerden asli görevlerinden biridir (2547/Md.4).

Bu bağlamda eğitim kesimine ve eğitim yönetimi alanına bakıldığında Millî Eğitim Bakanlığı ile üniversiteler arasında iş birliğinin ve etkileşimin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir (Dönmez, 2000). Üniversitelerde öğretim üyeleri akademik yayına öncelik vermekte; uluslararası indeksler tarafından taranan dergilerde yayın yapabilmek, daha fazla puan toplayabilmek için çoğu zaman ülke gündeminden ve sorunlarından uzak, ayrıntılı istatistiksel analizler içeren uygulayıcıların anlaması ve yararlanması mümkün olmayan çalışmalar yapmaktadırlar (Akman, 2019)

Konuya eğitim fakülteleri açısından bakıldığında temel amacı öğretmen yetiştirmek olan bu fakültelerde izlenen performans kriterleri ve yayın politikaları öğretim üyelerini fakültenin nitelikli öğretmen yetiştirmek olan asıl amacından uzaklaştırmakta, uygulama boyutu ihmal edilmektedir. Uygulamaya eşlik edecek alan eğitimcisi olan öğretim üyelerinin sayıca yetersizliği, ders saatlerinin yoğunluğu, zaman ve ulaşım olanakları, uygulama öğretmenlerinin yetersizliği gibi nedenlerle öğretmen adaylarının yeterince uygulama yapmaları ve bu yolla yetiştirilmeleri mümkün olmamaktadır.

Konuya öğretmenliğe kaynaklık eden diğer fakülteler açısından bakıldığında ise durum çok daha vahimdir; bu fakültelerin birçoğunda pedagojik formasyon dersleri âdet yerini bulsun diye yapılmakta, derslere konuyla ilgisi olmayan öğretim elemanları girebilmektedir. YÖK'ün formasyon derslerini fakültelerin seçmeli dersleri arasına alması, bu fakültelerin bazı durumlarda eğitim fakültelerinden elaman istememelerine, bazen de isteseler bile öğretim elemanı görevlendirilememesine yol açmaktadır.

Eğitim fakülteleri dışında öğretmenliğe kaynaklık eden fakültelerde giriş denetiminin olmaması, ihtiyaçtan çok fazla kişiye pedagojik formasyon verilmesi, sorunun kartopu gibi büyümesine ve çok ciddi bir toplumsal sorun haline gelmesine yol açmıştır. Bu sorunu çözmek için bugüne kadar MEB'in ve YÖK'ün ayrı ayrı çözüm üretmeleri mümkün olmamış, sorunu bir araya gelecek işbirliği ve eşgüdüm içinde de çözememişlerdir. Hali hazırda "atanamayan öğretmen" sorunu MEB'i ve YÖK'ü zorlayan en önemli sorunlardan biridir. MEB'in üniversiteleri yok sayarak akademi kurmaya ve öğretmen yetiştirmeye kalkması eğitim sistemindeki MEB ile YÖK arasındaki anlaşmazlığın somut göstergesidir ve YÖK hâlâ böyle bir sorun hiç yokmuş gibi davranmaya; görmezden gelmeye devam etmektedir. Oysa MEB'in bu kararı önlem alınmaması halinde 101 eğitim/egitim bilimleri fakültesini işlevsiz hale getirecektir. Böyle devam edilmesi halinde ise duplikasyon nedeni ile ekonomik kaynaklar, zaman ve insan gücü kaynaklarının israfı söz konusu olacaktır.

Konuya lisansüstü eğitim açısından bakıldığında ise MEB'in yeni Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nu uygulamaya koyması halinde eğitimin çeşitli alanlarına uzman eleman yetiştiren Eğitim Bilimleri Enstitülerinin öğrenci bulması imkânsız hale gelecektir. Zira Bakanlık lisansüstü eğitimi kredilendirmemekte, kendilerinin verdiği kurs ve seminerleri daha değerli görmekte, uzman öğretmenlere bir, başöğretmenlere iki derece vermektedir. Bu durumda lisansüstü eğitimin öğretmenlere statü ve ekonomik kazanç anlamında hiçbir getirisi olmayacaktır.

Benzer bir durum eğitim yönetimi alanı için de geçerlidir. Ayrıca bu alanda verilen derslerin, kazandırılan yeterliklerin eğitim sisteminin ve okulların hali hazırda yaşadığı sorunları çözme açısından yeterli olup olmadığı da tartışmalı bir konudur. Birçok üniversitede açılan Eğitim Yönetimi Anabilim Dallarında bir kısmı öğretmenlik, bir kısmı ne öğretmenlik ne de yöneticilik yapmış öğretim üyelerinin kendi ilgi alanlarına göre verdikleri derslerin yönetici yeterlikleri kazandırmada ne ölçüde etkili olduğu tartışılması ve araştırılması gereken bir konudur. Bu alanda lisans programlarının olmaması, lisansüstünde her alan için zorunlu olan etik, araştırma, istatistik ve seçmeli dersler nedeni ile alınması gereken zorunlu derslerin sayısı çok azalmaktadır. Bu durum adaylarda ortak bir temel oluşturulmasını güçleştirmektedir. (Üstüner ve Cömert, 2008).

Üniversitelerin çok sayıda kontenjan ilanı verdikleri, uzaktan eğitim programları ve öğrenci bulmak amacıyla verilen tavizler yüzünden bir kaç üniversite dışında nitelik her geçen gün biraz daha düşmektedir. Bu ve benzeri nedenlerle MEB tarafından adeta devre dışı bırakılan, etkisiz eleman durumuna düşen üniversitelerin, Öğretmenlik Mesleği Kanunu yüzünden düştükleri durumu daha gerçekçi bir biçimde değerlendirmeleri gerekmektedir.

Sonuç ve Öneriler:

1. Sosyal olayların tek bir nedene bağlanması mümkün değildir. Bu yüzden suçlu arama yerine, sorunun taraflarının çözüm için önce kendi yetki ve sorumluluklarını bilmeleri ve kendi sınırları içinde kalmaları gerekir. Öğretmenlerin ve eğitim yöneticilerinin hizmet öncesinde eğitimi üniversitelerin, hizmet içinde yetiştirilmeleri MEB'in görevidir. Bir eğitim sisteminden söz ediliyorsa sistemin alt sistemlerinin, her alt sistemin özelliklerinin ve üst sisteme katkılarının iyi analiz edilmesi ve kararlarda dikkate alınması gerekir.
2. Sorunun niteliği, bileşenlerinin işbirliğini ve koordinasyonunu gerektirmektedir. Bu açıdan MEB'in daha etkin rol oynaması; YÖK'ten ve üniversitelerden taleplerini ve beklentilerini açıkça ortaya koyması beklenir. Üniversitelerle iletişim ve işbirliğinden kaçınmak, üniversiteleri ve onların işlevlerini yok saymak, görevlerinin bir kısmını üstlenmek çözüm olamaz. Bu tür bir yaklaşım bilime, hukuka ve teamüllere aykırıdır.
3. Üniversitelerin özerk olması, Yükseköğretim Kanununun amaçlarında belirtilen sınırlar içinde bir anlam ifade etmektedir. Üniversitelerin görevi her alanda ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmek, ülkenin sorunlarına bilimsel araştırmalar yaparak çözümler üretmektir. İcracı birimlerin görevi ise sorunları bilimsel yollarla çözmek için bu araştırmalardan yararlanmaktır. Bu amaçla üniversitelerle işbirliğini geliştirmektir. MEB üniversiteleri yok sayan, bilime ve uzmanlığa karşı tavrından vazgeçmelidir.
4. Kurumlar arası iletişimin geliştirilmesine ve sorunların bilimsel yöntemlerle çözülmesine yardımcı ve örnek olmak açısından üniversitelere önemli görevler düşmektedir. Ülke gerçekleri ile örtüşen somut projeler aracılığı ile kronikleşen sorunların çözüm yollarını uygulamalı olarak göstermeleri; bu amaçla alan deneyimlerini artırmaları; uygulayıcıların üniversiteyi ve akademik çalışmalarını daha fazla önemsemelerine ve saygı duymalarına yol açabilir. Aksi takdirde üniversiteler MEB örneğinde olduğu gibi etkisiz eleman olarak algılanmaya ve yok sayılmaya mahkûm olacaklardır.
5. Üniversite özerkliği ülke sorunlarına karşı ilgisizlik ve sorumsuzluk değildir. Aksine üniversite özerkliği bilim insanlarının hukukun sağladığı demokratik haklarını sonuna kadar kullanmaları, mevcut anayasaya, yasalara ve bilime aykırı uygulamaları eleştirmeleri ve tepkilerini çeşitli yollarla açıkça ortaya koymalarıdır.

Kaynakça

- Acuner, A.M. (1990). Türkiye Cumhuriyeti'nde okur-yazarlık. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 161-167.
- Akman, Y. (2019). Eğitim fakültelerinin misyonları üzerine bir araştırma. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 39-56. doi: 10.9779/pauefd.452829
- Dönmez, B. (2000,10-12 Mayıs). *Öğretmen yetiştirmede kurumlar arası eşgüdüm sorunları ve eğitim fakültelerinin durumu* (Sözel Bildiri). II. Ulusal Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu, Çanakkale, Türkiye
- Maarif Teşkilâtına Dair Kanun (1926). (*Resmî Ceride ile neşir ve ilân*:03.04.1926 – Sayı 338, No. 789.
- Millî Eğitim Temel Kanunu (1973). *Resmî Gazete*, 24.06.1973, Sayı14576. Kanun No: 1739.
- Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (1992). *Resmî Gazete*: 12.05.1992 Sayı: 21226. Kanun No: 3797.
- Öğretmenlik Meslek Kanunu (2022). *Resmî Gazete* 14.02.2022, Sayı: 31750. Kanun No: 7354.
- Öğretmenlik Mesleği Kanunu (2024). *Resmî Gazete* 18.10.2024, Sayı: 32696. Kanun No: 7528.
- TDK (2024). *Akademi*. Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/> 15.12.2024
- Üstüner, M. & Cömert, M. (2008). Eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi anabilim dalı lisansüstü dersleri ve tezlerine ilişkin bir inceleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 497-515.
- Yükseköğretim Kanunu (1981). *Resmî Gazete* 06.11.1981 Sayı: 17506. Kanun No: 2547.